

Anonymizované znenie

Preklad

C-240/19 – 1

Vec C-240/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

20. marec 2019

Vnútroštátny súd:

Juzgado Contencioso-Administrativo n.º 2 de Ourense

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

26. február 2019

Žalobkyňa:

FA

Žalovaný:

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)

**[JUZGADO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO N.º 2 DE OURENSE
(Správny súd č. 2 v Ourense, Španielsko)]**

[omissis] [údaje týkajúce sa súdu]

Konanie: RIADNE KONANIE 0000309 /2017 A /

vo veci ŠTÁTNEJ SPRÁVY

Žalobkyňa: FA

[omissis]

proti žalovanému: TESORERÍA GENERAL DE LA SEGURIDAD SOCIAL
(Všeobecný fond sociálneho zabezpečenia, Španielsko)

[omissis]

UZNESENIE

V Ourense 26. februára 201[9].

SKUTKOVÝ STAV

PO PRVÉ. Pani FA podala žalobu vo veci správneho súdnictva proti rozhodnutiu Dirección Provincial de Ourense de la Tesorería General de la Seguridad Social (Provinčné riaditeľstvo Všeobecného fondu sociálneho zabezpečenia v Ourense, Španielsko) z 24. októbra 2017 o zamietnutí odvolania podaného proti rozhodnutiu o osobitnej dohode, ktoré vydalo Provinčné riaditeľstvo Všeobecného fondu sociálneho zabezpečenia v Ourense 24. augusta 2017, ktorým sa rozhodlo o zamietnutí jej žiadosti o uzavretie bežnej osobitnej dohody.

Po podaní uvedenej žaloby súd rozhodol, že táto žaloba sa prejedná podľa predpisov upravujúcich riadne konanie, pričom vyzval žalovaný správny orgán, aby mu predložil príslušný spis, a upovedomil všetky osoby, ktorých by sa toto konanie mohlo týkať.

Po doručení správneho spisu súd vyzval žalobkyňu, aby v lehote dvadsiatich dní predložila žalobný návrh, čo urobila riadne a včas, pričom navrhla vydať rozsudok, ktorým sa Súdnemu dvoru Európskej únie položia prejudiciálne otázky v navrhnutom znení alebo v inom znení, ktoré bude súd považovať za vhodnejšie; subsidiárne navrhla vydať rozsudok, ktorým sa žalobkyni v celom rozsahu prizná právo na uzavretie štandardnej alebo bežnej osobitnej dohody so Všeobecným fondom sociálneho zabezpečenia, pričom sa zruší napadnutý správny akt a na základe priznania uvedeného práva sa vydajú všetky nadväzujúce priaznivé právne rozhodnutia.

PO DRUHÉ. Žalovaný správny orgán po doručení žaloby predložil vyjadrenie k žalobe, v ktorom po uvedení skutkových a právnych okolností, ktoré považoval za relevantné, vyjadril názor, že nie je potrebné podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, a preto napokon navrhol vydať rozsudok, ktorým sa žaloba zamietne, a uložiť žalobkyni povinnosť nahradiť trovy konania.

PRÁVNY STAV

PO PRVÉ. Predmet sporu

Predmet prejednávaneho sporu spočíva v určení, či žalobkyňa má alebo nemá právo dobrovoľne prispievať do španielskeho systému sociálneho zabezpečenia na základe uzavretia (štandardnej alebo bežnej) osobitnej dohody so Všeobecným fondom sociálneho zabezpečenia.

Z preskúmania priebehu konania a správneho spisu vyplýva, že žalobkyňa, ktorá je portugalskou štátnou príslušníčkou a býva v Španielsku, v období od 3. septembra 1973 do 31. decembra 2016 prispievala celkovo 464 mesiacov do nemeckého systému sociálneho zabezpečenia.

Dňa 4. júla 2017 požiadala pani FA o uzavretie štandardnej alebo bežnej osobitnej dohody.

Všeobecný fond sociálneho zabezpečenia rozhodnutím zo 14. júla 2017 odmietol uzavrieť osobitnú dohodu určenú pre navrátených emigrantov (čo nebolo predmetom žiadosti, ktorá mu bola predložená).

Všeobecný fond sociálneho zabezpečenia po konštatovaní uvedeného pochybenia v odvolacom konaní spätne obnovil správny spis k okamihu, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia, a namiesto neho vydal nové rozhodnutie, ktorým zamietol žiadosť z dôvodu, že sa domnieval, že sa neuplatnia nariadenia Spoločenstva, ale len vnútroštátne právne predpisy.

Po podaní odvolania uvedený správny orgán konštatoval, že zamietnutie žiadosti je založené na tom, že žalobkyňa nikdy neprispievala do španielskeho systému sociálneho zabezpečenia, a preto sa nemôže ani dobrovoľne poistiť.

Proti uvedenému rozhodnutiu bola podaná [žaloba vo veci správneho súdnictva], v ktorej žalobkyňa navrhla podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, s čím žalovaný správny orgán nesúhlasil.

PO DRUHÉ. Vnútroštátne predpisy uplatniteľné na vec

Vnútroštátnym predpisom, na základe ktorého Všeobecný fond sociálneho zabezpečenia nepriznal žalobkyni uplatnený nárok, je Orden TAS/2865/2003, de 13 de octubre, por la que se regula el convenio especial en el Sistema de la Seguridad Social (vyhláška TAS/2865/2003 z 13. októbra, ktorou sa upravuje

osobitná dohoda v systéme sociálneho zabezpečenia), ktorá v článku 2 ods. 2 písm. a) stanovuje: „*Osobitnú dohodu so Všeobecným fondom sociálneho zabezpečenia môžu uzavrieť:*

zamestnanci alebo osoby považované za zamestnancov, ktorí vystúpia z režimu sociálneho zabezpečenia, ktorý sa na nich vzťahuje, a ktorí v okamihu uzavretia dohody nepatria do pôsobnosti ktoréhokoľvek iného režimu systému sociálneho zabezpečenia“.

V článku 3 ods. 3 tej istej vyhlášky sa uvádza, že podmienkami uzavretia osobitnej dohody s inštitúciou sociálneho zabezpečenia sú: „*mať ku dňu podania žiadosti o uzavretie osobitnej dohody zaplatené príspevky do systému sociálneho zabezpečenia za obdobie 1080 dní počas dvanástich rokov bezprostredne predchádzajúcich vystúpeniu z predmetného režimu sociálneho zabezpečenia.*

3.1 Na tento účel sa započítajú príspevky odvedené do ktoréhokoľvek z režimov systému sociálneho zabezpečenia, vrátane príspevkov pripadajúcich na pomerné časti denného základu z dôvodu vyplatenia mimoriadnych miezd, ktoré mohli byť odvedené v dôsledku inej osobitnej dohody vzťahujúcej sa na tie isté peňažné plnenia, príspevky za dni, ktoré sa považujú za dobu skutočného prispievania počas prvého roku pracovného voľna alebo kratšieho obdobia podľa uplatniteľných právnych predpisov z dôvodu starostlivosti o každé dieťa alebo príbuzného až do druhého radu z dôvodov veku, úrazu alebo choroby, a prípadne aj dni, za ktoré boli odvedené príspevky počas obdobia poberania dávok alebo podpory v nezamestnanosti, a obdobia, za ktoré boli odvedené takéto príspevky v inom z členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru alebo štátov, s ktorými bol v tejto oblasti uzatvorený medzinárodný dohovor, pokiaľ osobitný predpis alebo medzinárodný dohovor nestanovujú niečo iné, za predpokladu, že sa neprekrývajú a predchádzajú dátumu nadobudnutia účinnosti osobitnej dohody, o uzavretie ktorej sa žiada.“

PO TRETIE. Právo Únie

Relevantným právnym predpisom Únie je NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) Č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia.

Článok 2 ods. 1 uvedeného nariadenia stanovuje: „*Toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.“*

Okrem toho článok 5, ktorého cieľom je prekonať možné rozpory v tejto oblasti vyplývajúce z rôznych vnútroštátnych právnych predpisov, stanovuje: „*Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak a vzhľadom na osobitné vykonávacie ustanovenia, platí toto:*

b) *ak sú podľa právnych predpisov príslušného členského štátu právne účinky prisúdené výskytom určitých faktov alebo udalostí, takýto členský štát zohľadní podobné fakty alebo udalosti, ktoré sa vyskytli v ktoromkoľvek členskom štáte, ako keby sa stali na jeho vlastnom území.“*

V článku [6] sa uvádza: *„Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, príslušná inštitúcia členského štátu, právne predpisy ktorého:*

- *nadobudnutie, zachovanie, trvanie alebo znovunadobudnutie práva na dávky,*
- *pokrytie právnymi predpismi, alebo*
- *prístup k alebo vyňatie z povinného, voliteľného nepretržitého alebo dobrovoľného poistenia,*

podmieňujú ukončením dôb poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliskom, zohľadní v potrebnom rozsahu doby poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska, dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek iného členského štátu, ako keby tieto doby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje.“

Pokiaľ ide napokon o požiadavku, aby sa na dotknutú osobu predtým vzťahovali španielske právne predpisy, článok 14 ods. 4 tohto nariadenia stanovuje: *„Ak právne predpisy členského štátu podmieňujú prístup k dobrovoľnému poisteniu alebo voliteľnému nepretržitému poisteniu bydliskom v tomto členskom štáte alebo predchádzajúcou činnosťou ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, článok 5 písm. b) sa uplatňuje iba na osoby, na ktoré sa už predtým vzťahovali právne predpisy tohto členského štátu na základe činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.“*

PO ŠTVRTÉ. Stanoviská účastníkov konania

Žalobkyňa sa domnieva, že dodržala právne predpisy Spoločenstva a španielske právne predpisy, pokiaľ ide o požiadavky na uzavretie osobitnej dohody obsiahnuté v týchto právnych predpisoch, a to na základe tvrdenia, že podľa nariadenia Spoločenstva stačí, aby vystúpila z režimu sociálneho zabezpečenia niektorého členského štátu, v tomto prípade Nemecka, kde odvádzala príspevky za viac než 1080 dní počas dvanástich bezprostredne predchádzajúcich rokov.

Preto zastáva názor, že netreba vyžadovať, aby sa tieto príspevky predtým odvádzali do španielskeho systému sociálneho zabezpečenia a aby došlo k výstupu z tohto systému, keďže by to odporovalo koordináčnym predpisom Spoločenstva, ktorých cieľom je prekonať rozdiely medzi rôznymi vnútroštátnymi právnymi úpravami, pričom na účely uzavretia vnútroštátnej dohody nie je podstatné, kde sa odvádzali príspevky.

Okrem toho by nedošlo k narušeniu rovnováhy španielskeho systému sociálneho zabezpečenia, lebo španielsky štát by musel vyplatiť len časť úmernú príspevkom odvedeným do jeho systému a nie príspevkom, ktoré žalobkyňa odviedla v Nemecku.

Všeobecný fond sociálneho zabezpečenia v tejto súvislosti uvádza, že žiadosti nemožno vyhovieť [*omissis*], keďže neboli preukázané príspevky do španielskeho systému sociálneho zabezpečenia počas obdobia 1080 dní (buď počas celého tohto obdobia, alebo s doplnením tohto obdobia o príspevky odvedené do nemeckého systému sociálneho zabezpečenia) v posledných dvanástich rokoch bezprostredne predchádzajúcich vystúpeniu z režimu sociálneho zabezpečenia.

Domnieva sa, že podľa španielskych právnych predpisov je uvedená požiadavka nevyhnutným predpokladom uzavretia bežnej osobitnej dohody, lebo je to inštitút vytvorený výlučne na zabezpečenie nepretržitého poistenia v španielskom systéme sociálneho zabezpečenia, a nie v nemeckom systéme sociálneho zabezpečenia.

Všeobecný fond sociálneho zabezpečenia zastáva názor, že by to znamenalo, že s tým, kto neprispieval na zachovanie španielskeho systému sociálneho zabezpečenia, by sa zaobchádzalo rovnako ako s tým, kto naň prispieval, z čoho by mohli vyplynúť výdavky pre príslušné systémy sociálneho zabezpečenia, a to ešte vo väčšej miere v krajinách, v ktorých môže byť väčší migračný pohyb.

PO PIATE. Dôvody podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Účel tohto konania spočíva v určení, či je v súlade s právom rozhodnutie správneho orgánu o zamietnutí žiadosti žalobkyne o povolenie odvádzania dobrovoľných príspevkov do systému sociálneho zabezpečenia z dôvodu, že nepreukázala, že odvádzala príspevky do španielskeho systému sociálneho zabezpečenia počas obdobia 1080 dní (buď počas celého tohto obdobia, alebo s doplnením tohto obdobia o príspevky odvedené do nemeckého systému sociálneho zabezpečenia) v posledných dvanástich rokoch bezprostredne predchádzajúcich vystúpeniu z režimu sociálneho zabezpečenia.

Táto otázka má veľký význam v krajinách, ako je Španielsko či Portugalsko, ktoré v šesťdesiatych a sedemdesiatych rokoch zaznamenali odchod veľkého počtu obyvateľov do vnútrozemia Európy, pričom značné množstvo týchto obyvateľov sa v posledných rokoch rozhodlo vrátiť do svojej vlasti, aby tam strávili zvyšok života, a preto môže nastať mnoho podobných prípadov.

V dôsledku toho vzniká otázka, či sa má zohľadniť doba prispievania v inom systéme sociálneho zabezpečenia a či sa má táto doba na základe fikcie posudzovať, ako keby išlo o dobu prispievania v Španielsku, a to len na účely umožnenia uzavretia dobrovoľného alebo voliteľného nepretržitého poistenia.

Preto vzniká potreba objasniť, či od štátneho príslušníka členského štátu Únie možno na to, aby mohol uzavrieť dobrovoľné alebo voliteľné nepretržité

poistenie, vyžadovať, aby... vystúpil z režimu sociálneho zabezpečenia v tej krajine, v ktorej sa žiada o uvedené poistenie, v tomto prípade v Španielsku, a či je potrebné, aby sa na žiadateľa niekedy pred podaním žiadosti vzťahovali španielske právne predpisy, alebo stačí, aby sa na neho predtým vzťahovali právne predpisy iného členského štátu.

VÝROK

Po prvé. Konanie sa prerušuje až do vydania rozhodnutia o návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

Po druhé. Súdnemu dvoru sa v súlade s článkom 234 Zmluvy ES klad[ú] nasledujúc[e] prejudiciáln[e] otáz[k]y:

- a) Ak vnútroštátny predpis, akým je článok 2 ods. 2 písm. a) vyhlášky TAS 2865/2003, vyžaduje na umožnenie prístupu k dobrovoľnému alebo voliteľnému nepretržitému poisteniu vystúpenie z režimu sociálneho zabezpečenia, musí dôjsť k vystúpeniu zo španielskeho režimu sociálneho zabezpečenia, alebo naopak príslušná španielska inštitúcia musí podľa zásady faktickej rovnocennosti stanovenej v článku 5 písm. b) nariadenia 883/2004 zohľadniť vystúpenie z podobného režimu sociálneho zabezpečenia iného členského štátu, ako keby k nemu došlo v Španielsku?
- b) Ak vnútroštátny predpis, akým je článok 3 ods. 3 vyhlášky TAS 2865/2003, vyžaduje na umožnenie prístupu k dobrovoľnému alebo voliteľnému nepretržitému poisteniu preukázanie dôb prispievania, je potrebné, aby sa na dotknutú osobu niekedy v minulosti vzťahovali španielske právne predpisy, alebo príslušná španielska inštitúcia musí v súlade s článkom 6 nariadenia 883/2004 zohľadniť doby prispievania podľa právnych predpisov iného členského štátu, ako keby išlo o príspevky podľa španielskych predpisov?

Toto uznesenie sa doručí účastníkom konania s poučením, že proti nemu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

[*omissis*]

Toto rozhodnutie vydal a podpísal [*omissis*] sudca Juzgado de lo Contencioso-administrativo n.º 2 de Ourense (Správny súd č. 2 v Ourense).

[*omissis*]

[*omissis*] [odstránenie nesprávností týkajúcich sa dátumu vydania uznesenia]